

Hayatın kırılmanlığı...

Eugenio Borgna, 'Şu Bizim Kırılmanlığımız' isimli kitabında, baştan sona insani kırılmanlığı mesele edinir. Bir yandan kırılmanlık kelimesinin anlambilimsel kırılış ve yüklenimlerine vurgu yaparken onu 'hayatın bir parçası, yapıtaşlarından, ontolojik köklerinden biri' olarak görür.

Kırılmanlığı, vahşi rekabet içinde başışlanmaz bir zaaf olarak görür modern dünya. Bu fikir ne kadar Nietzsche'nin 'zayıflara hayat hakkı tanımama' felsefesinden kaynaklı gelir iyice tartmak gerekir. Diğer yandan 'kırılmanlığı' o derece insandan uzaklaştırmak ister ki bu çağ, onu ekonomik bir kavram olmaya indirger, 'kırılman ekonomiler ve piyasalar'dan söz eder. Oysa, özneye dair bir olgu olan kırılmanlık ruha bağlıdır ve sonuna kadar insana aittir.

Eugenio Borgna, 'Şu Bizim Kırılmanlığımız' isimli kitabında, baştan sona işte bu insani kırılmanlığı mesele edinir. Bir yandan kırılmanlık kelimesinin anlambilimsel kırılış ve yüklenimlerine vurgu yaparken onu 'hayatın bir parçası, yapıtaşlarından, ontolojik köklerinden biri' olarak görür. İncinebilirlik ve duyarlılık arasındaki sıcaklıktan dolayı da üçünü birlikte ele alır. Sadece duygulanımlarımızın değil 'sözcüklerin' de kırılmanlığından söz açar. 'Rilke'nin 'mavi ortancalar gibi açılıp kapanan', Leopardi'nin de yaralanmaya açık sözcükleri, Ungaretti'nin 'yüksek ışıktan dolayı gözleri kamaşan tarlakuşu' böyledir mesela. Ona göre 'hatta üzerine bile düşünmediğimiz çekingenlik, neşe, tebessüm, gözyaşı, sessizlik, umut ve mistik yaşam gibi hayat deneyimleri de kırılmandır'.

Şaşırtıcı şekilde, bir şiiri mayalayan sürprizler gibi ilerler Borgna. 'Sessizliğin kırılmanlığı'ndan dem vurur. Tamam, sözcükler kırılmandır ama onlar 'sessizlikle örüldürler' ve bu 'kolaylıkla parçalanmış sessizliğin kırılmanlığına işaret eder'. Giovanni Pozzi'ye dayanan yazar, onun 'sözcüğün insanı oluşturma' kabiliyetinden söz açmasından hareketle, 'yalnızlığı seven insanın dilin içerdığı diyalog platformundan kaçışına' değinir. Böylelikle biz, sessizlik ile söz arasındaki dipli ilişkiyi anlamaya yönlendiriliriz. 'Her sessizlik kendine has bir dile sahiptir' çünkü. Dikkat

edin, dilsizliğe değil.

Çekingenlik, sevinç gibi kırılmanlık içeren duyguları ayrı ayrı değerlendiren E. Borgna ruha da eğilir. 'Ruhun Hüznü' bölümünde, dikkatini 'yaratıcı hüzne' yoğunlaştırır. 'Hüzün insanlığımızın derinliği ile yüzleşmemizi sağlayan bir şeyle ilintilidir' sonuçta. O şey nedir? Bu başlı başına aramaya, çözmeye değer bir meseledir. İşte birden Nietzsche karşımıza çıkar; 'Yıldızlı Arkadaşlık' bahsinde, 'Arkadaştık ve yabancıya döndük'. Arkadaşlığı bir ideal olarak belirlese de sonuçta kopuştan ve imkânsızlıktan dem vurur filozof. 'Hastalıklarda Yaşanan Kırılmanlıklar, Delilikte Yatan Kırılmanlıklar, İstemli Ölüm, Yaşlılık' yokladığı diğer kırılmanlık konuları Borgna'nın. Fakat Alberto Giacometti'nin rehberliğindeki bakışının altını, özgünlüğü yönüyle özellikle çizmeli. 'Zamanın amansız geçişi' karşısında heykel **sanatı** 'şeffaf bir kırılmanlığın imge ve simgesidir' ona göre. 'İnsan olma durumunda yatan kırılmanlık', 'sadece bedenden ibaret olmayan varoluşsal zayıflığımızı dile gelmez bir doğrudanlıkla' yansıtır.

Sözü Rilke'nin şiiri ile bağlamadan önce yazar, 'Kadının Kırılmanlık Biçimleri' üzerine düşünür. Kadın, kırılmanlık konusunda erkekten daha bilinçlidir. Bu bilincin ve hayat duraklarındaki değişimlerin yorumunu yapar Borgna. İnsanın kırılmanlığını tanımak, aslında kendimizi ve hayatı tanımaktır. Günün dünyası psikiyatri dışında, günlük hayatta hassasiyetlerini yitirse bile insan henüz kaybolmamıştır. Ya da kaybolmak üzeredir. ■

**ŞU BİZİM
KIRILMANLIĞIMIZ**

Eugenio Borgna
Çeviren: Meryem
Mine Cilingiroğlu
Yapı Kredi Yayınları,
2018
76 sayfa, 7 TL.